

Jaargang 13, nummer 51

WAALZEGEL

PERIODIEK VAN DE NVPV AFDELING NIJMEGEN. OPGERICHT 6 MEI 1917.

COLOFON

BESTUUR AFDELING NIJMEGEN

De NVPV Afdeling Nijmegen is opgericht op 6 mei 1917

Voorzitter

J.W.A.M. Janssen

Groesbeekseweg 191
6523 NS Nijmegen
024-3234831
jwamjanssen@janssenadvies.nl

Vice - voorzitter

P.A.G.M. Beelen

Beekmansdalseweg 3
6522 KC Nijmegen
024-3232060
p.g.a.m.beelen@hetnet.nl

Secretaris

R.P. van Bruggen

Sophiaweg 125
6564 AB Heilig Landstichting
024-3233454
rp.vanbruggen@chello.nl

Penningmeester

J.A. Lauret

Dingostraat 120
6531 PG Nijmegen
024-3554006
j.a.lauret@planet.nl

Rondzendingen

L.T.A. Janssen

Blauwe Hof 43 - 09
6602 ZT Wijchen
024-6417443
janssenvrijdag@planet.nl

Technische Zaken

A.J.C. van Seters

Schependomlaan 14
6542 RM Nijmegen
024-3770765
t.seters@planet.nl

Website NVPV Nijmegen:

www.nvpvnijmegen.nl

Email: info@nvpvnijmegen.nl

Waalzegel:

Versijnt vier keer per jaar en is het officiële periodiek van de NVPV Afdeling Nijmegen

Redactieadres:

Sophiaweg 125
6564 AB Heilig Landstichting
024-3233454

Deadline voor de volgende Waalzegel is 24 augustus 2008.

Lidmaatschap:

Het lidmaatschap van de NVPV Afdeling Nijmegen bedraagt € 35,00 per kalenderjaar voor Nederlandse leden en € 45,00 per kalenderjaar voor alle buitenlandse leden.

Postrekening 950115 ten name van Penningmeester NVPV Afdeling Nijmegen.

Bijeenkomsten:

De bijeenkomsten vinden in principe plaats op iedere tweede vrijdag van de maand, uitgezonderd de maanden juli en augustus. Plaats van handeling is Wijkcentrum de Klokketoren, Slotemaker de Bruineweg 272 te Nijmegen. Aanvang 20.00 uur, maar de zaal is open vanaf 19.00 uur.

Afmelden voor de bijeenkomsten bij de secretaris of via 06-53211455.

Eerstvolgende bijeenkomsten:

12 SEPTEMBER
10 OKTOBER
14 NOVEMBER
12 DECEMBER

Advertentie:

Per jaar voor 1/1 pagina €120,00, 1/2 pagina €60,00, 1/4 pagina €40,00

De foto van de Waalbrug in Nijmegen is gemaakt door Ton van Seters en wordt met zijn toestemming gebruikt.

voorwoord

De oproep van het bestuur om meer artikelen te gaan schrijven, gecombineerd met de "incentive" van de penningmeester heeft meteen al een leuk resultaat opgeleverd: Maar liefst vier leden kunnen hun schrijverscheque aanvragen bij Jan.

Wij hopen op een gestaag doorgroeiend schrijversgilde binnen onze vereniging.

Wilt U allen ook eens in uw verzamelingen (of gewoon in uw bezittingen) zoeken naar materiaal, dat te maken heeft met 5 mei 1917. Dit is de oprichtingsdatum van onze vereniging in Nijmegen. Wij willen dat dan graag van u lenen om zelf een artikel te schrijven over deze dag.

Er staat weer veel leesplezier in deze Waalzegel, dus de stille zomer komen we ook wel weer door.

Tot ziens op de volgende vergadering in september.

Waar kunnen we heen ?

Bofilex 2008 is een categorie 3 tentoonstelling.

Datum: 26,27,28 september 2008. Het

Lokatie: Cultureel centrum De Bussel, Torenstraat 26, Oosterhout.

Openingstijden:

vrijdag 14.00 - 15.00 opening, 15.00 - 21.00 geopend voor publiek

zaterdag 10.00 - 20.00 geopend voor publiek en tevens weekend van de jeugd.

zondag 10.00 - 16.00 geopend voor publiek

Handelaren aanwezig, verschillende activiteiten.

De Vliegende Hollander organiseert tijdens deze tentoonstelling de

47e Dag van de Aerofilatelie.

<http://www.de-vliegende-hollander.com/>

Speciale enveloppen tentoonstelling/ 100 jaar KNBF te koop

Tevens speciale envelop met TNT stempel. Dag v.d. Aerofilatelie.

Op 28 september 2008 organiseert postzegelvereniging "De Achterhoek" haar jaarlijkse verzamelbeurs in "De Swite" van Schuttersgilde "St. Swibertus" aan de Hendrik Leemreistraat 2 te Lichtenvoorde.

Er zijn postzegel-, munten-, prentbriefkaarten- en briefhandelaren aanwezig. Openingstijd van 10.00 uur tot 16.30 uur.

De Nederlandsche Vereeniging van Postzegelverzamelaars

organiseert op verzoek van de Gezamenlijke Stuurgroep Evenementen, meen samenwerkingsverband van de Nederlandse Bond van Filatelistenverenigingen, de Nederlandsche Vereeniging van Postzegelhandelaren en TNT Post voor de tiende maal de nationale POSTEX.

Op 17 en 18 oktober geopend van 10.00 tot 17.00 uur, op 19 oktober van 10.00 tot 16.00 uur.

Toegangsprijs € 5,00 (met ledenpas KNBF € 4,00). Jeugd t/m 17 jaar gratis toegang.

Parkeren is gratis.

Americahal, Laan van Erica 50 te Apeldoorn

Voor het laatste nieuws: www.postex.nl

Een groots filatelistisch evenement voor de verzamelaar en het hele gezin met o.a.

Junior Plaza

10 cent hoek

Postzegelberg

Multimediacafé

Handelarenstands

Dag van de Postzegel

Promotie- en wedstrijdtentoonstelling

Presentatie gespecialiseerde verenigingen

Postzegelberg, gratis postzegels uitzoeken

Computers, filatelistische software en internet

Jeugdfilatellie met stripfiguren en postzegelberg

Gratis taxaties van verzamelingen en losse postzegels

Viering 40-jarig jubileum Studiegroep Zuid-West Pacific

Viering 60-jarig jubileum Filatelisten Vereniging Dai Nippon

Viering 75-jarig bestaan NVPV afd. Boskoop

Viering 50-jarig bestaan NVPV afd. Leerdam

Viering 60-jarig jubileum Filatelisten Vereniging Gabriël

Viering 30 jarig jubileum Studiegroep Zwitserland

Viering 25 jaar Kinderpostzegels en Maximafilie

Viering 15-jarig jubileum Nederlandse Postzegel Vereniging De Plaatfout

Viering 100-jarig jubileum Nederlandse Bond van Filatelistenverenigingen.

Heemstede 2008

Ter gelegenheid van het eeuwfeest van de Nederlandse Bond van Filatelisten- Verenigingen.

Sportcomplex Groenendaal, Sportparklaan 16,

2102 VT Heemstede

Dit evenement is een combinatie van propaganda- en wedstrijd tentoonstelling categorie 2 en 3. Inclusief één- en tweekader- en jeugdzendingen.

In tegenstelling tot eerdere berichten kunnen in categorie 3 enkel inzendingen deelnemen, die bestaan uit minimaal 2 en maximaal 6 kaders en nog niet eerder zijn beoordeeld, of eerder in cat. 3 minder dan 65 punten hebben behaald.

Er zijn handelaren, uitgebreide jeugdhoeke en andere evenementen.

Zaterdag: 15 november van 10.00 - 17.00 uur

Zondag: 16 november van 10.00 - 16.00 uur

Toegang en catalogus gratis.

H. Arendzen

Postzegel en muntenhandel
 H. ARENDZEN
 Kelfkensbos 32-33
 6511 TB Nijmegen
 Tel: 024-3601502 Fax: 024-3602861

Inkoop Verkoop Taxatie Bemiddeling

- Davo • Leuchtturm • Borek • Philex
- Hartberger • Romund • Yvert et Tellier • Michel
- Importa • Schaubek • Stanley Gibbons • Numex
- Kabe • Safe • Motief • Zonnebloem
- Lindner • Enz • Zumstein • Enz

Leden Nijmeegse postzegelverenigingen krijgen op ver-
 toon van lidmaatschapskaart 10% korting op
 postzegelaccessoires.

Niet in voorraad zijnde artikelen leveren wij binnen 24
 uur.

Grote voorraad filatelistische en numismatische artikelen
 Restant aanbiedingen
 Nieuwtjes abonnementen gehele wereld

**INKOOP VAN ALLE GOUDEN EN ZILVEREN VOOR-
 WERPEN**

Munten Bestek Penningen
 Gebruiksvoorwerpen Sieraden Tandengoud

Openingstijden:

Ma 11.00 t/m 18.00 Uur Do 9.30 t/m 21.00 Uur
 Di 9.30 t/m 18.00 Uur Vr 9.30 t/m 18.00 Uur
 Wo 9.30 t/m 18.00 Uur Za 9.30 t/m 17.00 Uur
 Ruime parkeergelegenheid.

Kosteloze taxatie – Bij verkoop geldige legitimatie
 verplicht.

Toetsinstrumenten

Rob van Teeseling

Dit stukje gaat over toetsinstrumenten. Niet alleen instrumenten, die een toets bezitten, maar behoren tot de groep 'toetsinstrumenten'.

We moeten eerst maar eens vaststellen wat er onder valt en wat niet. Als we heel precies gaan kijken, hebben veel instrumenten een 'toets', een gedeelte van het instrument, dat gebruikt wordt om met de vingers een toon te maken en te veranderen.

Bv. een viool heeft een toets, maar wordt niet tot de toetsinstrumenten gerekend, maar tot de strijkinstrumenten. Evenals de cello en contrabas en verder de tokkelinstrumenten gitaar, luit, mandoline en vele andere instrumenten. (Een toets is het gedeelte van de hals waarop de vingers geplaatst worden en die door alle spelers van die instrumenten zo wordt genoemd)

Een accordeon, bandoneon e.a. zijn wel toetsinstrumenten, maar vallen buiten de inhoud van dit artikelje.

Hier worden alleen behandeld de piano, vleugel en hun voorlopers als klavecimbel, klavechord, e.d. plus het kerkorgel. Geen draaiorgel, buikorgel en instrumenten die niet op een zegel vereeuwigd zijn zoals bv. een beiaard, e.d.

De oudste instrumenten, waarvan we kunnen zeggen dat zijn 'toetsinstrumenten' (instrumenten waarbij toetsen worden gebruikt om een toon te produceren) Dan moeten we denken aan een monochord, met 1 snaar waarbij vibratie mogelijk was doordat er rechtstreeks contact was tussen de toets en de snaar waartegen geslagen werd. Dan onvermijdelijk natuurlijk het polychord met meer snaren, dat overgaat in een spinet, virginaal, klavechord en cembalo.

Een polychord op een zegel uit Zweden en clacichord op een postzegel van de Turcs and Caicos Islands.

Een spinet op de postzegel uit Sierra Leone en een virginaal op een zegel van het voormalige Tsjecho-slowakije.

Voor een musicus en speler van de diverse instrumenten is het belangrijk hoe de snaren aangespeeld worden Bij een klavecimbel worden de snaren door middel van kleine pennetjes die aan de mechaniek zitten aange-tokkeld en wat ook het karakteristieke geluid geeft aan het instrument. . Bij een piano worden de snaren vanaf de toets via een systeem van

Veertjes en mechanieken overgebracht naar hamertjes met een vilten kop, die tegen de snaren worden aangeslagen.

Een spinet op een Ajman zegel.

Op allerlei manieren werden de tonen gemaakt, maar voor een postzegelverzamelaar is dat niet te zien doordat alleen de beeltenis van belang is.

Heel oude instrumenten als **monochord** en andere middeleeuwse instrumenten vinden we niet op postzegels of ze zijn zo klein tussen andere instrumenten afgebeeld dat het niet interessant voor ons is.

Toch een paar voorbeelden: bv. op een zegel van Zweden. Er staat op dat het een **klavechord** is maar dat is zo moeilijk te zien. Verder een zegel uit Turks & Casco's met ook een **klavechord** en dan een mooie zegel uit Sierra Leone met een **Spinet**.

De verschillen tussen de diverse instrumenten zijn klein. Een klavecimbel wordt aangetokkeld doordat de snaren met ravenpennetjes aangeraakt worden. De snaren liggen in het verlengde van het toetsen. Het spinet maakt een hoek van de toets naar de snaren en tot slot bij het virginaal staan de snaren rechtop (zie de afbeelding uit Tsjecho-Slowakije) en maakt een rechte hoek met de toetsen.

Het spinet had 1 manuaal (toetsenbord) en was bestemd voor huiselijke kring en de klavecimbel had er meer, maar dat is op de postzegels niet altijd te zien. Bv. ik denk dat de zegel uit Ajman een spinet voor stelt en de zegels uit Grenada en Guiné Bissau zijn dan klavecimbels, maar ik vermoed dat de ontwerpers daar niet zo precies naar gekeken hebben.

Ik zal het volgende proberen zo eenvoudig mogelijk uit te leggen, zodat het zonder muzikale kennis voor een ieder is te volgen.

Al deze instrumenten werden gestemd volgens de "natuurlijke" stemming. Dat wil zeggen een stemming die uitgaat van natuurlijke afstanden tussen de tonen, die goed klinken B.V. bij het zingen, dat tot dan toe maatgevend was.

Een handicap, waarbij het niet of zeer moeilijk was om tussen de verschillende toonsoorten te moduleren (overschakelen naar andere toonsoorten). Bij een instrument als klavecimbel of orgel werd, om dat te ondervangen, een extra manuaal (toetsenbord) toegevoegd, maar was niet voldoende.

Klavecimbels op zegels uit respectievelijk Grenada en Guiné Buisau.

Maar de grote doorbraak kwam toen er toetsinstrumenten werden gemaakt waarbij een stemming werd gebruikt met een verdeling van het octaaf in 12 gelijke delen, zodat het mogelijk was om naar andere toonsoorten te gaan.

een Duitse postzegel met een piano uit de tijd van Mozart en een postzegel uit oostenrijk met een Bösendorfer.

Johann Sebastian Bach was de eerste componist die voor dit instrument muziek componeerde: Das Wohltemperierte Klavier. Een compositie met 24 (2 in elke toonsoort) preludes en fuga's.

Een afbeelding van Bach met de nieuwe **piano** is niet te vinden (Bach is voor de meeste mensen (en dus ook voor de postzegelontwerpers) een orgelcomponist hoewel hij voor alle toenmalige instrumenten muziek heeft geschreven. Alleen een klein zegeltje op fig. 6

De eerste piano's werden gemaakt door Bartolomeo Cristofori (vanaf 1720), een Italiaan uit Florence.

Een piano, of pianoforte zoals dat toen heette (een instrument dat men zowel zacht (piano) als hard (forte) kon spelen omdat het overbrengmechaniek en repeertechniek het mogelijk maakte om dat te doen. Ook een revolutionaire vinding van Cristofori.

Evenzo van de grote componist van de volgende periode, Mozart. zijn geen zegels samen met een piano Wel veel zegels van deze componist maar niet met een piano m.u.v. de zegel uit Duitsland.

Verder kan goed dienen een afbeelding van de zegel uit Oostenrijk van de Weense pianofabrikant Bösendorfer.

Het idee om een piano te bouwen met een stemming waarbij alle tonen op dezelfde afstand van elkaar lagen, is zo goed ontvangen, dat de piano aam zijn zegetocht kon beginnen.

Tallose verbeteringen en aanpassingen zijn er gedaan, zoals betere overbrengmechanieken, betere houtsoorten voor de klankverbetering, andere formaten, enz. enz. alles ondergeschikt aan deze eerste aanpassing.

Bijna alles wat belangrijk is voor de ontwikkeling zit aan de binnenkant van het instrument. Op een postzegel kunnen we dus voornamelijk kijken van de vorm van het instrument of een onderdeel.

Laten we dus maar beginnen.

Een uitbreiding van de piano is de vleugel. Elke pianist wil op een vleugel spelen: Meer volume en het staat zoveel beter!

Iemand die alleen piano heeft gespeeld, zal wel moeten wennen aan een vleugel.

Het lijkt hetzelfde, maar bv. als je een pedaal indrukt om een andere toon te krijgen, verplaatst het manueel zich een beetje, e.d.

Een paar voorbeelden.

Diverse piano afbeeldingen.

Diverse vleugels op postzegels.

Orgel

Een instrument, dat al veel ouder is dan een piano, maar ook onder de toetsinstrumenten wordt gerekend is het orgel.

Veel soorten orgels: kerkorgel, elektronisch orgel. Draai-orgel, hammondorgel, enz. Allen met een andere manier van toonvorming: door middel van radiolampen, elektronica, enz. enz, maar nu de belangrijkste: het kerkorgel.

De tonen worden gemaakt door lucht in holle pijpen te blazen en doordat voor lage tonen grote pijpen nodig zijn kunnen de grote orgels enorme instrumenten worden.

Het instrument is dus geen snaarinstrument, maar kan doordat de toon wordt voortgebracht door lucht ook tot de blaasinstrumenten worden gerekend. Voor de postzegelverzamelaar is slechts van belang de schitterende zegels die er gemaakt zijn van de majestueuze instrumenten, waarvan hieronder enkele voorbeelden. Uit België, Frankrijk en Luxemburg met prachtige series, maar andere landen doen hier niet voor onder. Tot slot een zegel uit Polen met een aantal grote orgelpijpen.

Verschillende orgels op postzegels.

1919

Rietdijk

A° 1919

2008

London

Uw collectie (gedeeltelijk) verkopen?

Ga met Rietdijk als partner op recordjacht. Dé manier om een goede prijs voor uw collectie te krijgen. Tienduizenden tevreden inzenders gingen u voor sinds 1919!

Overtuig u van de voordelen:

- * Ruim 89 jaar **ervaring**;
- * U krijgt een betrouwbare **indicatie** voordat u een beslissing neemt;
- * Een renteloos **voorschot** tot 60% behoort tot de mogelijkheden;
- * Uw collectie wordt **deskundig** verkaveld;
- * Uitstekende **presentatie** in een luxe uitgevoerde catalogus met uitgebreide **full-color fotobijlage**, ook op internet;
- * Extra **publiciteit** bij belangrijke objecten;
- * Voor grote collecties **bezoeken** wij u desgewenst **thuis** of in de bankkluis;
- * Gratis **verzekering**.

U kunt nu inzenden!

Onze veilingen vormen een "jachtterrein" voor (inter)nationale kopers. Profiteer hiervan en geef uw collectie of voorraad de perfecte etalage.

Bel voor **meer informatie** of het maken van een afspraak: **070-3647957**

Rietdijk Veilingen

Adres	Noordeinde 41 (schuin t.o. paleis) 2514 GC 's-Gravenhage
Telefoon	070-3647957 (postzegelveiling) 070-3647831 (munteneveiling)
Fax	070-3632893
Internet	www.rietdijk-veilingen.nl
E-mail	info@rietdijk-veilingen.nl
Giro	420875 / Bank 47.35.68.705

89 jaar in dienst van de filatelie

NOODGELD RUSLAND

Frank Kuijt

Enkele jaren geleden ben ik zeer geboeid geraakt door de geschiedenis van Rusland en ben erg ver met mijn mijn verzameling postzegels Rusland tot 1960 omdat ik via een marktplaats advertentie met dhr. Bas van der Plas (schrijver en geeft rondleidingen St. Petersburg etc.) kennis heb gemaakt. Heb een hele koffer met Russische zegels en poststukken kunnen overnemen. De bewoners van dit onmetelijke land hebben heel wat moeten doorstaan. In combinatie met de mooie muziek van Tchaikovsky, Korsakov etc kom ik in een sfeer uit vervlogen tijden.

Vlak voor de 1 e wereldoorlog, in 1913, werd in Rusland een serie postzegels uitgegeven in 17 verschillende waar-

den ter ere van het jubileum van de schatrijke Tsarenfamilie Romanov die toen aan de macht was. Het huis Romanov die toen aan de macht was. (Zie Foto Serie) Het huis Romanov regeerde dit grote rijk. De eerste tsaar (keizer) van het Russische Rijk was Peter 1, ook wel Peter de Grote genoemd.

Zie de postzegel 1 Kopeken uit de serie. Hij heeft St. Petersburg laten bouwen om o.a. een grote wereldhaven op te zetten met een Russische Vloot. Vanaf 1894 tsaar Nicolaas II. Zie de postzegel van 10 kop en 5 Roebel.. Zijn vader, Alexander III is afgebeeld op de postzegel van 3 Kopeken. Op de zegels van 3 Roebel ziet u het Winterpaleis vd Romanov Familie in St. Petersburg, en de zegel van 3 Roebel het Romanov huis in Moskou.

Andere tsaren zijn bijvoorbeeld Alexander I (1801-1825) op de zegel van 20 kopeken en Nikolaas I op de zegel van 15 kopeken. De postzegels werden gedrukt op gewoon postzegelpapier en werden gebruikt voor de frankering van brieven, kaarten, pakjes, enzovoorts.

Maar in 1914 brak de Eerste Wereldoorlog uit met aan de ene zijde de Centralen (Duitsland en Oostenrijk-Hongarije) en de andere zijde de Geallieerden (Groot-

Brittannië, Frankrijk en Rusland). De oorlog was uitgebroken na de moord op kroonprins Frans Ferdinand van Oostenrijk en zijn echtgenote in Sarajevo, op 28 juni 1914. Op 28 juli 1914 verklaarde Oostenrijk de oorlog aan Servië. Rusland was een bondgenoot van Servië en steunde de kleine staat. Duitsland sprong Oostenrijk bij en daarmee begon de Eerste Wereldoorlog.

Door alle oorlogsinspanningen en gebrek aan grondstoffen, kwam de productie van geld ook in het nauw. In 1915 was de nood in Rusland zo hoog, dat besloten werd om noodgeld uit te geven. Andere landen, zoals Duitsland, vervaardigde noodgeld uit aluminium, zink en zelfs ijzer.

Maar Rusland had metalen hard nodig voor de oorlogsindustrie en zocht het in papier. Beter gezegd, in dun

karton. Enkele postzegels uit de Romanov serie werden herdrukt op dat dikkere papier en voorzien van een perforatie, zodat ze op 'echte' postzegels leken. Op de achterzijde werd een opdruk aangebracht. Sommige opdrukken hadden de waarde aanduiding van de postzegel, zoals 3 KOP, andere alleen het wapen van de tsaren. Beide opdrukken met de tekst: De waarde is gelijkwaardig aan en vervanger van de zilveren munten.

De papieren muntzegels waren NIET geldig voor de frankering van poststukken, maar uitsluitend als kleingeld te gebruiken. Toch komen wel brieven voor waarop zo'n

zegel is geplakt. Deze brieven zijn heel zeldzaam. Postzegels in een muntenverzameling? Het zou kunnen!

BRIEVENBUSSEN OP POSTZEGELS

Henk van Kolck

De brievenbus is een belangrijke schakel in het postverkeer. Als wij een brief versturen gaat deze in de openbare brievenbus en de brieven die wij ontvangen komen door de particuliere brievenbus. De (voormalige) PTT heeft sinds 1850 in de steden grote gietijzeren exemplaren geplaatst die in de loop der jaren werden aangepast aan de economische eisen zoals sneller ledigen.

Een brievenbus model 1850 zien we op de postzegel van Nederland in rood en in groene kleur op een zegel van Suriname. Deze zegels waren de aanleiding om een themaverzameling op te zetten van brievenbussen op postzegels. Ook het feit dat tijdens mijn werkzame leven postkastjes tot het pakket van mijn firma behoorde, speelde mee.

De gedachte was dat het aantal zegels niet zo groot zou zijn, maar dat viel tegen! Bij het doorlopen van een oude Europese landencatalogus en diverse landencatalogie kwam ik al gauw tot een aantal van bijna 150 stuks. Dan komt vanzelf de vraag: hoe nu verder. Er is geen thematische catalogus van dit onderwerp dus het enige wat je kunt doen is zelf een catalogus samenstellen.

Zoals eerder vermeld had ik al een aantal gevonden. Echter de rubriek nieuwe uitgaven in het maandblad Filatelie zorgt voor een constante aanvulling. In "mijn" catalogus heb ik inmiddels 221 zegels uit 67 landen! Het is niet eenvoudig om de zegels te pakken te krijgen. Van de Europese landen lukt het soms wel, verre landen is moeilijker.

Zo is er een zegel uitgekomen in Kroatië. Toevallig heb ik een kennisje dat uit Kroatië komt. Zij heeft de aankondiging uit Filatelie vertaald en een andere kennis die naar Kroatië op vakantie ging heeft met dat briefje de postzegel kunnen krijgen. Dit zijn echter toevalstreffers. Het is toch een sport geworden om te proberen via via aan de zegels te komen. Internet is een probaat middel. Je komt ook vreemde dingen tegen over brievenbussen.

Zo is er in Engeland een oud ijzeren model in gebruik als fontein. En neem Zuid Afrika. Daar is een postboom met een rijke historie die teruggaat tot 1501. Hieronder een artikel over deze bijzondere bus.

De Posboom

In Mosselbay (Zuid-Afrika) staat nabij het schelpenmuseum de Posboom, Een melkwoudboom waarvan de takken door de zeelieden werden gebruikt om schoenen met brieven op te hangen. De post die hier op de bus wordt gedaan krijgt een speciaal stempel. De 'Posboom' staat bij de bron die door Dias 'Aguada de Sao Bras' werd genoemd.

Bron: Kosmos reisgids Zuid-Afrika. 1993

Eerste poskantoor in Suid-Afrika

Met al hierdie jaarlikse uitgebreide uitstallings vra mens jou tog af waar dit alles nou eintlik begin het. Hierop gee G.H.P. de Bruin in die S.A. Philatelist van Augustus 1971 'n uitgebreide antwoord.

Die eerste brief wat in Suid-Afrika agtergelaat is, is deur Pedro d'Ataide geskryf. Hy was 'n kaptein van die vloot van Pedro Alvares Cabral die derde reis om die suidelike punt van

Afrika na Indie. Die vloot het hier in 'n verskriklike storm beland, maar op die terugweg uit Indie het d'Ataide in 'n baai geanker. Aguada Sao Bras, waar hij water ververs het.

Hierdie plek is vandag bekend as Mosselbaai. By die waterbron, wat nog altyd stroom, staan

'n geweldige melkhoutboom, die beroemde poskantoorboom. Wat vandag 'n nasionale monument is.

In die begin van 1501 het Pedro d'Ataide 'n Portugese matroseskoen opgehang, waarin hy 'n brief weggesteek het. In sy brief het hy inligtings verskaf aan die volgende uitgaande vloot uit

Portugal.

Hy het o.a. vermeld dat daar in Calcutta onder die bevolking ernstige teenstand teen die Portugese gegroei het.

Hoogswaarschynlik het nog 'n ander kaptein van Cabral se vloot, Sancho de Tovar, kort daarna in die Baai geland en 'n ander brief met aanvullende inligtings in die skoen agtergelaat.

Die brief van d'Ataide is gevind op 7 Julie 1501, deur die vierde Portugese vloot se matrose onder leiding van Joas da Nova.

Die bevelhebber het die inligtings oor Calcutta ter harte geneem, hy was nou 'n gewaarskude man. Op sy beurt het hy 'n boodskap op 'n klip uitgekrap, en dit in Mosselbaai agtergelaat.

Maar hierdie klip is eers in 1850 teruggevind.

Die eerste seeman wat die huidige Tafelbaai ingeseil het, was Antonio de Saldanha, in 1503.

Hy was een van dié drie bevelhebbers van die vyfde Portugese vloot na Indie en hy het die baai sy eie naam gegee: Aguada de Saldanha.

Hy was ook die eerste Europeaan wat Tafelberg beklim het en dit waarskynlik hierdie naam gegee het.

In 1601 is die naam egter verander na Tafelbaai deur die Hollandse seeman Joris van

Spillbergen. Moontlik het van Spillbergen die huidige Saldanhabaai aan die Kaapse Weskus, en Tafelbaai deurmekaar gehaal. Hoe dan ook, daar is geen aanduiding dat Antonio de

Saldanha briewe of ander berigte in Tafelbaai agtergelaat het nie. Eers in 1613 het lede van 'n

Engelse vloot onder kaptein Downston briewe in Tafelberg agtergelaat.

Vir ons is dit interessant om te weet dat die brief van Pedro d'Ataide, wat hy in 'n skoen aan

'n boom opgehang het, die eerste brief was wat Suid-Afrika verlaat het. Die ou melkboom is met reg die eerste "poskantoor" in Suid-Afrika.

Bron: Maandblad Philatelie november 1971.

Campanula of Klokjesbloem

Herman Berteler

Het was in 2007 dat Carolus Linnaeus 100 jaar geleden werd geboren, ook wel bekend als Carl Linne. Hij was het die de bi-nomenclatuur invoerde en zowel planten als dieren voorzag van twee wetenschappelijke namen, te weten de geslachtsnaam (de eerste naam en altijd met een hoofdletter geschreven) en de soortaanduiding of species (de tweede naam en altijd met een kleine letter geschreven). Op deze wijze werd de communicatie over planten en dieren over de gehele wereld gelijk en kon (kan) er geen verwarring ontstaan. Gekoppeld aan de tweede naam komen ook derde namen voor in de nomenclatuur. Betreft het een subsoort (subspecies), dan staat deze weer geschreven met een kleine naam, betreft het een cultuurvariëteit, dan wordt dit geschreven met een hoofdletter en tussen aanhalingstekens. In het gebruik van deze internationaal overeengekomen schrijfwijze, worden nogal eens fouten gemaakt wat verwarrend kan zijn.

Voor de duidelijkheid, wetenschappelijke namen staan boven streek of gebruiksnamen, wat verwarring voorkomt. Denk bv. aan de benamingen als Gelderse roos (*Viburnum*), Stokroos (*Althaea*), Chinese roos (*Hibiscus*) en Klimroos (*Rosa*). Hier is slechts in een geval sprake van een roos (*Rosa*), alle andere planten zijn van een ander geslacht.

In Filatelie maart 2007 staat een mooi artikel onder Thematisch Panorama, genaamd Linnaeus en zijn Linnaeusklokje (zie foto met overzicht van bloemenzegels). En over dat klokje, onze Klokjesbloem of Campanula, gaat dit artikel.

Mijn verzamelhart binnen het thema Flora is verpand aan het geslacht *Campanula*, als iemand mij dan ook zou kunnen helpen aan de getoonde zegels uit Slovenija, ben ik hem zeer erkentelijk.

Voor zover mijn bezit reikt, heb ik zegels uit landen als Hongarije, Roemenie, Rusland, Slowakije, Duitsland, Zwitserland, Griekenland, Noorwegen, IJsland, Finland. Landen waar de *Campanula* van nature voorkomt. Maar ook in ons land kwamen (komen nog) vertegenwoordigers in het wild voor, te denken valt aan het Ruigklokje of *Campanula trachelium*, het Perzikbladklokje of *Campanula persicifolia*, het Rapunzelklokje of *Campanula rapunculus* en het Grasklokje of *Campanula rotundifolia*, Weideklokje of *Campanula patula*, Akkerklokje of *Campanula rapunculoides* en Kluwenklokje of *Campanula glomerata* (zie de zegel uit Finland van 1 luokka).

***Campanula carpatica* of Carpatenklokje**

Een afbeelding hiervan treffen we aan op zegels van Hongarije en Roemenie, respectievelijk op 1.70 en 1.75 waarde.

Een polvormende vaste plant voor in de tuin, die volledig winterhard is. Ze worden 8-10 cm hoog en groeien tot ca. 30 cm in de breedte uit. De bloemen zijn lang gesteed en groot, plat klokvormig, meestal in blauw en wit. Tegenwoordig zijn er veel cultuurvariëteiten van tinten blauw tot dieppaars en worden ook als potplantje aangevoerd.

***Campanula alpina* of Alpineplantje**

Rusland en Ceskoslovensko kennen op een waardezegel van 10 en 1, dit fraaie bloempje, dat in juli-augustus bloeit met 3-5 cm lange, opgerichte of knikkende klokjes, blauw van kleur. Deze soort gedijt op steinige, kalkhoudende grond en houdt van een hoge luchtvochtigheid. Ze wordt niet veel hoger dan ca. 20 cm. In de natuur groeit ze vooral op 1800 – 2800 m hoogte.

Campanula trachelium of Ruigklokje

Duitsland, Rusland en Zwitserland hebben op resp. 70 + 35, 43 en 80 + 40 waarde, een afbeelding van dit hoge en ruige klokje. Deze in juli-augustus bloeiende soort wordt wel 100 tot 125 cm hoog en is geschikt voor verwildering in bostuinen. De bloemen staan in een naar alle zijden gekeerde lange tros van wel 50 – 80 cm lang en zijn afzonderlijk zekers 4-5 cm lang, klokvormig. De gehele plant is ruig behaard.

Campanula rotundifolia of Grasklokje

Deze wijd verspreide soort komt in diverse landen voor op postzegels, maar is gemakkelijk te verwarren met het Weideklokje of Campanula patula, welke we zien afgebeeld op de 50 AUR zegel uit IJsland. Het Grasklokje zien we op een zegel uit Noorwegen (waarde 5.00), Finland (waarde 1 luokka) als Zweden (2,60). Deze soort komt van het Noordelijk halfrond en wordt 15 —40 cm hoog. Het is een polvormende plant met lange dunne stengels en smalle blaadjes, 2 cm lange klokvormige bloemen die veelal knikkend aan de stengels zitten. De kleur is overwegend leiblaauw tot blauwpaars en ze bloeit van juni – augustus. Er zijn ook witte cultivars. Een aardige plant in zowel ruige natuur-/ecologische tuinen als binnen de vasteplantentuin. Geen typische rotstuinplant al misstaat ze er niet.

Campanula media of Henriette klokje of Ierse klokken

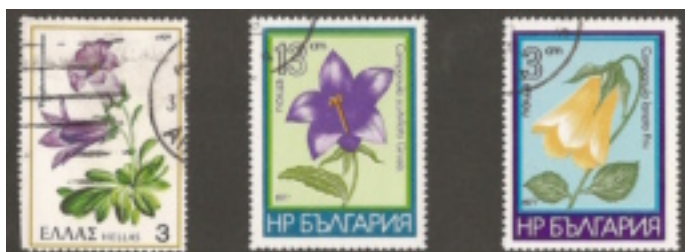
Op een poststuk uit Bulgarije, staat samen met twee andere zegels, deze fraaie vertegenwoordiger van het geslacht Campanula afgebeeld. Het betreft hier een tweejarige soort, overwegend bekend als snijbloem en als zodanig in de handel. De plant is winterhard en overwintert als een rozet, bloeit het daaropvolgende jaar met 60 – 100 cm lange bloemstelen. De 2,5 – 4 cm grote klokvormige bloemen zijn enkel of dubbel (gevuld) in de kleuren wit, blauw, roze of violet en verschijnen in de lente of vroege zomer. Bekend is de vorm Calycanthema, de zg. kop-en-schotel, die 5 – 7,5 cm grote bloemen heeft, omsloten door een opvallende kelk (de schotel).

Campanula rapunculoides of Akkerklokje

Deze bekende plant komt voor op een zegel van 60 uit Ceskoslovensko. Voorkomend in Europa en de Kaukasus, wordt ze tot ca. 75 cm hoog en verwildert door ondergrondse uitlopers. De rijke bloemstengels bevatten vele klokvormige bloemen die allen naar 1 zijde zijn gericht en in juni – augustus blauw bloeien. Alleen geschikt voor grotere tuinen of anders goed in bedwang houden.

Campanula lanata

Eveneens minder bekend maar toch geschikt, is deze soort, die ook wel eens geregistreerd staat als **Campanula velutina**. Ook deze staat afgebeeld op een Bulgaarse zegel, waarde 3. Het betreft een zeer fraaie, ietwat stijve plant, rijk vertakt en wordt tot ca. 90 cm hoog mits op goede grond geteeld. Geschikt als achterbeplanting of bv. tegen zware keien in de rotstuint, die daarmee mooi bedekt worden. De vele bloemen zijn crèmekleurig en staan schuin rechtop. De plant kent een beperkte levensduur, tweejarig en vermeerdert zich spontaan door zaad. Ze doet het zelfs heel goed tussen de voegen van tegels en klinkers of dicht onder de gevel.

Campanula scutellata

Ook afkomstig uit Griekenland is deze op een Bulgaarse zegel van 13 voorkomende plant, een bij ons nagenoeg onbekend soort. Het betreft een opgroeiende soort tot 40 cm hoogte met bebladerd rechtopstaande stengels. De bladeren en bloemkronen zijn getand. De bloemen staan eindstandig en veelal alleen en hebben een vrij korte bloemkroon. Het plantje is eenjarig dus moet elk jaar opnieuw worden gezaaid.

Campanula oreadum

Voorkomend op een Griekse zegel, waarde 3, waar deze zeer attractieve rotsplant ook van afkomstig is. Het beperkte bladrozet bestaat uit spatelvormige blaadjes, grijs van kleur en zacht behaart. Dunne, harige bloemstengels van een enkele decimeter bevatten slechts enkele lintvormige blaadjes en aan de top verschijnen veelal 2, zelden tot 5, grote klokvormige bloemen. De piramidevormige bouw van de plant bereikt een hoogte van 10 – 20 cm. De bloemkleur is veelal purperviolet.

NIJMEEGSE POSTZEGEL EN MUNTENHANDEL

Van Wolderenstraat 16
6511 MK Nijmegen
Tel: 024-3224636

www.muntenenpostzegels.nl

Tevens zijn wij gespecialiseerd in:

Taxaties, zoals in verband met:

Executie (voor verkoop)

Vervangingswaarde (voor de verzekering)

Kosten: afhankelijk van de grootte van de verzameling

Bemiddeling en vervoer naar postzegelveilinghuizen.

Vaste veilingkosten.

Maandag:	GESLOTEN
Dinsdag:	10.00 – 18.00 uur
Woensdag:	10.00 – 18.00 uur
Donderdag:	10.00 – 20.30 uur
Vrijdag:	10.00 – 18.00 uur
Zaterdag:	10.00 – 17.00 uur

De Mul Zegger

advocaten en notarissen

www.dmz.nl

Oranjesingel 63
Postbus 1008
6501 BA Nijmegen
telefoon (024) 322 53 70
telefax (024) 324 06 78
e-mail: advocaten@dmz.nl

Promenade 2
Postbus 48
6580 AA Malden
telefoon (024) 358 69 96
telefax (024) 358 67 76
e-mail: advocaten@dmz.nl

Joh. Vijghstraat 2
Postbus 1375
6501 BJ Nijmegen
telefoon (024) 322 02 82
telefax (024) 324 09 60
e-mail: notarissen@dmz.nl

Hostellerie *Rozenhof*

*Sfeervol, creatief en verrassend,
dat vindt u terug in onze
steeds wisselende culinaire specialiteiten*

*Bij ons kunt u terecht voor gezellige diners, recepties,
verjaardagen, high tea's, promoties,
of zomaar een hapje of drankje*

*Wij beschikken over een schitterend tuinterras
waar u van uw diner kunt genieten*

**UIT en toch THUIS,
"ROZENHOF" natuurlijk**

Hostellerie Rozenhof
Nijmeegsebaan 114
6564 CK Heilig Landstichting
tel: (024) 323 03 59
fax: (024) 323 93 72
<http://www.rozenhof.nl>
ruime parkeergelegenheid

TNT Post
Port betaald

WIJ WENSEN U VEEL LEESPLEZIER MET ALWEER EEN
NIEUWE WAALZEGEL .

